Cena egz. 15 gr.

KURJER ZACHODNI »ISKRA«

ROK XXIX | Sobota 5 listopada 1938 r. | Nr. 304

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef.: Red. 61064, Adm. 61073 | P.K.O. 302.712 | Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową zł. 2.50

Nauka z wydarzeń

POLSKA OTOCZONA ŁAŃCUCHEM PAŃSTW AUTORYTATYWNYCH

Czesi likwidują partie i stronnictwa

*
*   *

Od dawna nadchodziły już z Pragi wiadomości o ogarniającym coraz szerzej naród czeski ruchu zjednoczeniowym. Gdy przed trzema tygodniami ukazały się w prasie europejskiej pierwsze depesze o możliwości zlikwidowania czeskich stronnictw politycznych i powstania jednego wielkiego obozu zjednoczeniowego, wywołało to powszechne zdziwienie.

— Jak to, w Czechach, kraju klasycznej demokracji, tendencje „totalistyczne"? — To chyba tylko chwilowy przejaw depresji i rozpaczy po poniesionej klęsce.

Okazuje się jednak, że tendencje te nie były chwilowe i przemijające. Z depesz, które poniżej zamieszczamy wynika jasno, że już może w bliskiej przyszłości nastąpi w Pradze likwidacja dotychczasowych stronnictw politycznych na których miejscu powstanie jednolity obóz polityczny z jednolitym kierownictwem.

Przyczyny tych doniosłych zmian w Czechach nie należy dopatrywać się w jakiejś rewolucyjnej przemianie myśli i idei ustrojowej. Jest to po prostu wyraz instynktu samoobrony narodu, który po ostatnich doświadczeniach zrozumiał, że w dzisiejszych czasach rozwijać się mogą skutecznie tylko te państwa, które opierają się o zorganizowaną wolę narodu.

Podobne, jak w Czechach procesy, — obserwujemy także w Rumunii i na Węgrzech.

Jest więc rzeczą możliwą, że już w niedługiej przyszłości Polska otoczona będzie ze wszystkich stron państwami, które swą siłę zewnętrzną i wewnętrzną opierać będą na realizacji idei zjednoczenia.

NARADY PRZYWÓDCÓW STRONNICTW PARTII POLITYCZNYCH

PRAGA, 4.11. (PAT) Nadzwyczaj ważnym zagadnieniem, dotyczącym sytuacji wewnętrzno-politycznej w Czechach, jest kwestria koniecznego uproszczenia rozbudowanego dziś nadmiernie systemu partyjnego. Ta sprawa od szeregu tygodni jest przedmiotem narad w łonie poszczególnych stronnictw.

Wczoraj rozpoczęły się konkretne rozmowy członków prezydiów stronnictw: agrarnego, żivnostenskyego i narodowo-socjalistycznego (beneszowcy), w sprawie utworzenia wspólnego bloku centrowo-prawicowego.

ROZWIĄZANIE SIĘ PARTII SOCJALISTYCZNYCH

PRAGA, 4.11. — Proces likwidacji dotychczasowych stronnictw politycznych w Czechach posuwa się dalej naprzód. Centralny komitet wykonawczy czeskiej partii socjalno-demokratycznej postanowił przedstawić na zjeździe partii, jaki odbędzie się 10 bm., wniosek o rozwiązaniu stronnictwa, które — jak swego czasu donosiliśmy, i tak już nie należy do drugiej międzynarodówki.

Podobne procesy dokonują się również w innych ugrupowaniach politycznych.

Stronnictwo Unii prawicowej na posiedzeniach 26 października i 2 bm. rozpatrywało sprawę uproszczenia form życia politycznego w Czechosłowacji i postanowiło popierać wszelkie dążenia do utworzenia nowego, silnego stronnictwa.

Coraz częściej słyszy się głosy, że w małych Czechach jest miejsce tylko na jedno wielkie ugrupowanie polityczne.

„AUTORYTATYWNA DEMOKRACJA"

PRAGA, 4.11. Przewodniczący Partii agrarnej Rudolf Beran zapowiedział przed prezydium stronnictwa stworzenie w Czechach „autorytatywnej demokracji". Wielkie stronnictwo zjednoczenia narodowego będzie podstawą siły państwa. Program polega na usunięciu z życia publicznego wszystkiego, co doprowadziło do katastrofy.

Państwo ma obecnie z wszystkimi, a przede wszystkim ze swymi sąsiadami nawiązać pokojową współpracę kulturalną i gospodarczą. „Z pełnym poczuciem odpowiedzialności oświadczam, — mówił Beran — że obecna linia dr. Chvalkovskyego, obdarzonego zaufaniem narodu, nie może być zmieniona i nie powinna być zmieniana".

Powstanie przenosi się do północnej Rusi

Cała Ruś musi wrócić do Węgier

Dziś wojska węgierskie wkraczają do przyznanych obszarów

UŻHOROD, 4. 11. (tel. wł.) Władze czeskie czynią pośpieszne przygotowania do ewakuacji obszarów, jakie od jutra będą przejmowane przez wojska węgierskie.

Na całym obszarze tej części Słowacji i Rusi Zakarpackiej, jakie przypadły Węgrom w wyniku orzeczenia wiedeńskiego, ludność żyje w niezwykłym podnieceniu, nie mogąc doczekać się radosnego momentu wkroczenia wojsk węgierskich, które już jutro przyniosą tamtejszej ludności wyzwolenie spod jarzma czeskiego.

W tych częściach kraju, które pozostaną przy Czechosłowacji, **panuje wielkie rozgoryczenie i obawa przed trudnościami gospodarczymi, jakie powstaną w wyniku odcięcia Rusi Zakarpackiej od centralnych ognisk Czecho-Słowacji.**

Powstańcy węgierscy, którzy zawiesili swoją działalność, w przeddniu zebrania się arbitrów, w Wiedniu, czekają dyspozycji, aby przenieść akcję swoją do północnej części Rusi.

We wszystkich miastach powstały komitety, których zadaniem jest **czuwanie nad bezpieczeństwem ludności i jej mienia.**

Powołano do życia specjalne oddziały straży obywatelskiej, do szeregów której zgłaszają się powstańcy.

Coraz mocniej i powszechniej rozbrzemiewa hasło: — Cała Ruś Zakarpacka do Węgier!

Prezydent R. P. i Naczelny Wódz

Głodówka b. premiera Brodija

10 listopada stanie on przed sądem specjalnym

BUDAPESZT, 4.11 (tel. wł.). B. premier Brodij stanie przed sądem wojennym w Pradze w dn. 10 listopada. Taka wiadomość nadeszła wczoraj do Budapesztu z Pragi.

Brodij ma odpowiadać przed specjalnym sądem, działającym na podstawie przepisów ustanawiających stan wyjątkowy. Jest on oskarżony o usiłowanie oderwania części ziem od Czecho-Słowacji, za co ustawa o ochronie republiki lub dożywotnie więzienie.

Adwokaci czescy, do których zwrócili się przyjaciele Brodija odmówili podjęcia się jego obrony.

PARYŻ, 4.10 (PAT). Havas donosi z Pragi, że b. premier Rusi Podkarpackiej Andrzej Brodij zażądał, by sprawa jego została przekazana do rozpatrzenia trybunałowi w Użhorodzie. Żądanie to zostało odrzucone. Brodij rozpoczął głodówkę.

Minister rządu karpatoruskiego dr Fencik przesłał do premiera Syrovego depeszę, w której zawiadamia go, że podaje się do dymisji na znak protestu przeciwko prześladowaniu dr Brodiego i innych działaczy karpatoruskich. Poza ministrem Fencikiem podał się do dymisji podsekretarz stanu Piescak.

Gen. Skwarczyński

I PŁK. WENDA W CIESZYNIE

Dziś w Cieszynie Zachodnim odbędzie się uroczyste posiedzenie plenum Związku Polaków Czechosłowacji, na którym ma zapaść uchwała o przystąpieniu Związku Polaków do OZN.

Z ramienia OZN w posiedzeniu uczestniczyć będą szef obozu gen. Stanisław Skwarczyński oraz szef sztabu OZN płk dypl. Zygmunt Wenda.

Przebieg uroczystości transmitowany będzie przez wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia od godz. 19.50 do 20.40.

Orędzie Horthy'ego

BUDAPESZT, 4.11 (tel. wł.). Regent Horthy wydał do armii węgierskiej orędzie w którym stwierdza m. inn., że Węgrzy po 20 latach obejmują północne, historyczne ziemie węgierskie. Regent apeluje do armii, by okazała się godną tego zaszczytu przy przejmowaniu wyzwolonych terenów i by na przyszłość już ich nie opuszczała.

Plac Hitlera

W BUDAPESZCIE

BUDAPESZT, 4.11 (tel. wł.). Premier Imredy zapowiedział podczas dzisiejszej manifestacji, że jeden z placów w Budapeszcie, sąsiadujący z placem Mussoliniego, otrzyma nazwę „Plac Adolfa Hitlera".

Swastyka dozwolona

W SŁOWACJI

BRATYSŁAWA, 4.11 (tel. wł.). Rząd słowacki zezwolił członkom partii niemieckiej w Słowacji na noszenie oznaki partyjnej przedstawiającej swastykę hitlerowską. Od tej chwili Niemcy słowaccy będą mogli nosić zalegalizowane oznaki.

NA ŁAMACH PRASY

„Pierły na śmietniczku"

Całkiem interesująca dyskusja wywiązała się wokół konwentyklu u ks. Zdzisława Lubomirskiego — jaki odbył się w jego mieszkaniu w dniu 1 października br.

Donosiliśmy już o tej „konferencji" czytelnikom na tym samym miejscu. Pod przewodnictwem ks. Zdzisława Lubomirskiego — obradowali wówczas przywódcy stronnictw opozycyjnych i odradzić zamierzali Prezydentowi Rzeczypospolitej i Rządowi wszelkie „mieszanie" się do Śląska Zaolzańskiego z uszczerbkiem dla Czechosłowacji.

Gdy tak „radzili" — na ulicy chłopcy sprzedawali dodatki nadzwyczajne z wiadomością o przyjęciu przez Czechów warunków Polski.

O „konwentyklu" tym pisze na łamach „Prosto z mostu" Adolf Nowaczyński w artykule pt. „Pierły na śmietniczku":

TOSTY NIE TOASTY

Książęta dekoracyjne, wycofane już dawno z obiegu i tkwiące w prywatnym żywocie nie powinny pozwalać i dać się porwać gorącej fali i nie powinny najniepotrzebniej w świecie znów wskakiwać na trybunę. Czy to Janus „podobny dwulicemu bogu" czy książę Mazowieckie z Fraszka-ti. Bridge powinien wystarczyć. Książę Janusz ma prześliczny cylinder i może go odświeżać na turfie, w lożach, przy koniach, na paddocku. Ale bez jego politycznych aprobat czy dezaprobat naród się obejdzie. Pod tym względem starszy Ramoliński był znacznie wstrzemięźliwszy i taktowniejszy i ze swoim rozumkiem stanu się nie wyrywał. For private circulation i owszem. Ale dzielić się z rodakami to nie koniecznie.

Jeszcze grubsze minus z księciem Zdzisławem. Przede wszystkim dlaczego tak rano? Nie tak to illo tempore bywało? Dawnymi czasy książęta zapraszały „miasto" „panów z miasta" wieczorem i bywał solidny bufet albo zgoła „gorąca" kolacja, przy czym wina, no i toasty, polityczne toasty. Teraz zaproszenia na rano, a zamiast toastów tosty do herbaty i nic więcej. Więc tedy po co? po co?

Puszczono w prasie bajdesa, że dnia 1-go października zebrał się na księcia Lubomirskiego zaproszenie „nie cierpiące zwłoki" elita reprezentantów opozycji. Gdy się czyta menu tych konspiratorów, pożal się Boże... Obywatel Ładoś, druh Popiel, towarzysz Niedziałkowski i t.p. Ci przyszli. Cały szereg zaproszonych nie stawił się. Ani August, ani Stanisław, ani Moraczewski, ani Malinowski (Wojtek), ani Putek.

Konwentykel zagaił pono sam gospodarz.

— „Ojczyzna w niebezpieczeństwie, kto z panów z cytryną? a może czarna kawa? Pozwoliłem sobie panów zaprosić dzisiaj w momencie, kiedy ważą się losy świata, a nam przypadło tutaj... I t.p.

Przemawiały potem konfederaty, każdy po godzinie, pan Ładoś dłużej. Niektórzy byli za porwaniem byczka za rogi i natychmiastowym urwaniem łba stugłowej hydrze. Przeważyło: manifest (orędzie) do narodu w imieniu skonfederowanej braci szlachty protestujące najstanowczej przeciw jakimkolwiek konszachtom ze Śląskiem Cieszyńskim, a za natychmiastową mobilizacją ośmiu roczników i wysłaniem ich w zaplombowanych wagonach do Pragi, do dyspozycji.

Zebrani rozchodzili się koło południa głęboko wzruszeni i pełni radości, że znów uratowali skołataną nawę państwową.

Właśnie książę Mazowieckie dawało dyspozycje lokajowi, żeby otworzył okna i wywietrzył a potem kompresy z rumiankiem, kiedy na ulicy chłopaki rozdawały nadzwyczajne dodatki.

— Kup pan, panie hrabio! — krzyczał jeden do towarzysza (pancernego). Niedziałkowskiego.

Kupił i trochę zbladł. Miał czego. Niedawno był w samym Londynie. Informacje tedy z pierwszej ręki (III-ciej sorty). I tyle nagadał się u tego Lubomirskiego. Tak go słuchali. A teraz? Taka kompromitacja! A kto winien? Oczywiście ten obszarnik z Frascati. Zamiast poprosić na wieczór na toasty, pozapraszał na tosty. 70% zaproszonych nie przyszło. A ci co przyszli uważają siebie teraz wzajemnie za totalnych głuptasów. Oczywiście nie mają racji. Słowo totalne jak zawsze nie na miejscu.

B. poseł Śliwka

STANIE PRZED SĄDEM W GRUDNIU

WARSZAWA, 4.11. — Osadzony w więzieniu mokotowskim b. poseł komunistyczny do parlamentu praskiego Karol Śliwka, aresztowany w Cieszynie, przesłuchany był przez sędziego śledczego. Proces przeciwko niemu rozpocznie się w grudniu.

Śliwka odpowiadać będzie za działalność wywrotową na Śląsku Zaolzańskim Grozi mu kara do 10 lat więzienia.

Krwawy napad na listonosza

pod Brzeżanami

BRZEŻANY, 4.11. PAT. Na szosie między Płotyczą a Budyłowem w pow. Brzeżany został napadnięty przez 4-ch osobników listonosz Kazimierz Pączko, który wiózł do agencji pocztowej pocztę. Został on zatrzymany przez napastników, a gdy strzelił do nich kilkakrotnie, zresztą chybiąc, został zasypany strzałami, które zraniły go w okolicę żołądka i w udo.

Pączko zaczął uciekać w pole, a dwaj napastnicy ścigali go dalej, strzelając z odległości 300 m. Pączko padł na ziemię, wówczas ścigający go pwrócili do towarzyszy i obrabowali wóz pocztowy, nie zabrawszy jednak listów wartościowych, widocznie przez przeoczenie.

Napastnicy zbiegli. Listonosza odwiezono w ciężkim stanie do szpitala w Brzeżanach, zmarł on jednak w czasie transportu.

Olbrymia afera oszukańcza

przy pomocy czeków bez pokrycia

BAZYLEA, 4.11. (tel. wł.) Szwajcarska Agencja Telegraficzna donosi o wykryciu afery oszukańczej, zakrojonej na szeroką skalę.

W czerwcu br. dwóch Włochów, Gerlier i Giraldi założyli w Mediolanie i Paryżu agencje, które nawiązały stosunki z wielkimi instytucjami finansowymi w Bazylei, Zurychu, Lucernie, Genewie, Londynie, Brukseli, Nowym Jorku i innych miastach. Agencje te wydawały czeki na rozmaite banki w tych miastach.

19 października oszuści postanowili zdobyć specjalnie wysoki łup i puścili w obieg serię czeków bez pokrycia lub też fałszowanych. Wszystkie te czeki były wystawione na banki w Nowym Jorku, co dało oszustom 6 dni czasu na zniknięcie.

Do tej pory ustalono, że oszuści zainkasowali 20 tysięcy dolarów w Paryżu, 19 tysięcy franków szw. w Zurychu, 38 tysięcy franków w Bazylei i 36 tysięcy w Genewie.

Tajemniczy wybuch na parowcu niemieckim

i zagadkowy telefon zapowiadający eksplozję

OAKLAND (Kalifornia), 4.11 (PAT). W hali maszyn niemieckiego statku towarowego „Vancouver" nastąpił z nieznanych dotychczas przyczyn wybuch w chwili, gdy statek opuszczał zatokę San Francisco. Statek, którego pojemność wynosi 5 tys. ton, tonie powoli, kierując się ku wybrzeży.

Sprawa wybuchu na pokładzie niemieckiego parowca „Vancouver" przedstawia się niezwykle tajemniczo. Jak się okazuje, w redakcji pewnego dziennika w Oakland odebrano telefon od jakiegoś nieznanego informatora, który doniósł, że na pokładzie parowca niemieckiego nastąpił wybuch. Zostało stwierdzone, że nieznany informator uprzedził wypadek, gdyż eksplozja nastąpiła dopiero w jakiś czas potem. eN pokładzie „Vancouver" skutkiem wybuchu odniosło rany 4 ludzi z załogi. Policja wszczęła śledztwo.

Procesy o agitację

PRZECIWWYBORCZĄ

WARSZAWA. 4.11. (tel. wł.) Prokuratury sądów okręgowych sporządziły zestawienie toczących się dotychczas procesów karnych z powodu prowadzenia agitacji przeciwwyborczej.

Jak się okazuje, liczba tych procesów sięga blisko 100. W całym szeregu wypadków do oskarżonych zastosowano areszt zapobiegawczy.

O 75 proc. tańsze

LAMPY RADIOWE

WARSZAWA, 4.11. (tel. wł.) Już w listopadzie rozpocznie się produkcja polskich lamp radiowych w fabryce, która powstała pod Radomiem między Garbatką a Szypiernikami.

Lampy te produkowane na podstawie licencji amerykańskiej będą o 75 proc. tańsze od lamp dotychczas sprzedawanych na rynku polskim.

„Musimy spać

Z TORNISTRAMI POD GŁOWĄ"

RZYM, 4.11 (tel. wł.). Przemawiając do 90 tysięcy kombatantów wojennych, Mussolini oświadczył, że po 20-letniej zwycięskiej walce faszyzmu rozpoczyna się obecnie nowa era prawdziwego pokoju dla wszystkich. Błękit nieboskłonu politycznego Europy rozszerza się coraz bardziej.

Jest to zasługą intensywnej pracy odpowiedzialnych mężów stanu, którzy nie szczędzą wysiłków, aby doprowadzić do ostatecznego rozwiązania wszystkich zawiłych problematów świata.

„Ale przesadny i przedwczesny optymizm — dodał Mussolini — byłby nierozważny, gdyż są jeszcze tacy, którzy nie mogą się pogodzić z prawdziwie pokojową i humanitarną polityką osi rzymsko-berlińskiej, marząc po cichu o zemście.

Dlatego musimy w dalszym ciągu spać z tornitsrami pod głową!"

„Bunt" uczniów-Niemców

W BRATYSŁAWIE PRZECIW ŻYDOM

BRATYSŁAWA, 4.10 (PAT). W niemieckim gimnazjum w Bratysławie uczniowie niemieccy rozpoczęli strajk szkolny, domagając się usunięcia profesorów żydów oraz utworzenia odrębnych klas żydowskich.

Wejście do gimnazjum zostało obsadzone przez uczniów niemieckich, którzy nie wpuszczają do wewnątrz uczniów żydowskich. U wejścia widnieje napis: „Zakład czysto aryjski, żydom wstęp wzbroniony".

Największa katastrofa w dziejach cywilnego lotnictwa angielskiego

Samolot pasażerski runął na ziemię

LONDYN, 4.11. (tel. wł.) Pod Jersey wydarzyła się dziś straszna katastrofa samolotu pasażerskiego linii lotniczej „Jersey Airways". Samolot, na którego pokładzie znajdowało się 13 podróżnych i 3 członków załogi, znajdował się w drodze z Jersey do Southampton.

Wkrótce po wystartowaniu z lotniska w Jersey

samolot runął na ziemię, ulegając zupełnemu zniszczeniu. Wszyscy podróżni oraz lotnicy ponieśli śmierć na miejscu.

Pod szczątkami samolotu znaleziono także zwłoki pewnego rolnika, który w chwili katastrofy pracował w polu.

Z chwilą runięcia samolotu na ziemię nastąpił wybuch zbiornika benzyny, — wskutek czego aparat stanął w płomieniach. Wszystkie ofiary katastrofy — wśród których znajduje się także kilkomiesięczne dziecko,

zostały zwęglone nie do poznania.

Katastrofa, której przyczyny nie są jeszcze znane, jest największą, jaką znają dzieje brytyjskiego lotnictwa cywilnego.

Zebrania przedwyborcze OZN

w Okręgu Kieleckim

W **Miechowie** odbyło się zebranie przedwyborcze z udziałem paruset osób z powiatu. Po przemówieniach kandydatów na posłów pp.: Kruka, Zwolińskiego, Waleroma, Sobczyka, zebrani uchwalili pójść w szeregach OZN do urn wyborczych i wezwać szeroki ogół obywateli ziemi Bartosza Głowackiego do spełnienia obowiązku obywatelskiego.

Również odbyły się zebrania OZN na terenie powiatu **w Wawrzeńczycach**, w **Igołomii, Brzesku Nowym** i innych miejscowościach.

W Busku odbył się wiec przedwyborczy OZN z udziałem około 800 uczestników z całego powiatu stopnickiego, na którym przemawiali — kandydat na posła Wójcik Jan i p. Zgrzyż Władysław. Zebrani uchwalili wziąć udział w wyborach. Również na terenie tego powiatu odbyły się zebrania przedwyborcze w Potoku, Dobrowodzie, Gackach i innych miejscowościach.

W Częstochowie w sali teatru miejskiego odbyło się zebranie przedwyborcze OZN z udziałem ponad 600 osób, na którym przemawiał prof. Rarbich Tadeusz z Warszawy.

Na terenie powiatu radomskiego odbyło się szereg zebrań przedwyborczych z ramienia OZN jak w **Długojowie, Jankowicach, Kaszewie, Wsole** i wielu innych miejscowościach.

Zdamy egzamin państwowy

JUTRO WYBIERAMY NOWY SEJM!

Jutro zostanie wybranych 208 posłów sejmowych. Miljonowe rzesze obywateli państwa mają zadecydować, których spośród kandydatów uważają za najodpowiedniejszych i najgodniejszych piastowania mandatu poselskiego.

Pomiędzy tymi przeszło 17 miljonami obywateli, którym przysługuje prawo wybierania posłów sejmowych, znajdą się zapewne i tacy, którzy z tego prawa nie zechcą skorzystać. Będą tu i ci, którzy z prostego lenistwa, z wygody życiowej, stroniąc stale od udziału w życiu zbiorowym, nie biorą udziału w aktach natury publicznej, nie chcą się po prostu pofatygować do lokali wyborczych. Będą tu również i tacy, których obojętność uzasadnia się — nieświadomością, małuczcy duchem o tak ciasnym zakresie zainteresowań, że obejmują one tylko sprawy najbliższe, najbardziej osobiste, a nie docierają do spraw natury ogólnej. Ale będą też i tacy, którzy nie pójdą do urny „na złość", z przekory, z „pryncypialnych" zastrzeżeń, z doktrynerskich przyczyn, z „wierności" dla nakazów czy zakazów central partyjnych.

Trudno. Na wygodnickich, na sobków, na ludzi ciemnych i nieuświadomionych, wreszcie na partyjnych pryncypialistów i doktrynerów — nie ma rady. Abstynencja z lenistwa lub braku uświadomienia, czy też świadomy bojkot z przekory partyjnej, równają się w swej najgłębszej istocie rezygnacji obywatela z jego uprawnień. Stawiają go poza nawiasem życia publicznego. Nasza Konstytucja przyznaje (w art. 7) każdemu obywatelowi „uprawnienia do wpływania na sprawy publiczne" i stwierdza, że „wartością wysiłku i zasług obywatela" mierzone będą te uprawnienia. Obywatel zatem, który nie być nie może czy też nie chce, na tak mały wysiłek, jak pójście do urny, by wykonać swe uprawnienie do wpływania na sprawy publiczne — wyłącza się tym samym poza sferę, w której mieszczą się zarówno prawa, jak i obowiązki obywatelskie. Z jakich to czyn przyczyn, jest zgoła obojętne: czy dlatego że leń, czy że w głowie ma czerń nieuświadomienia, czy „obraził się" i „na złość" bojkotuje, kiedy inni spełniają swe prawa i obowiązki publiczne.

Pójdą natomiast do urn wszyscy, dla których nic, co w Polsce się dzieje, nie jest obojętne, a wręcz przeciwnie: budzi najżywsze i najgłębsze zainteresowanie. Pójdą wszyscy, którzy „uprawnienie do wpływania na sprawy publiczne" zaliczają do największych wartości i dóbr moralnych, jakimi rozporządza obywatel.

Bo ten Sejm, który zostanie wybrany stanie przed ogromem bardzo wielkich, bardzo odpowiedzialnych zadań.

Nie tylko w sprawie zmiany ordynacji wyborczej do naszego parlamentu, którą to sprawę Pan Prezydent Rzplitej w orędziu z 13 września, rozwiązując poprzednie izby ustawodawcze, wymienił jako jedno z zadań wybieranego właśnie parlamentu.

W orędziu tym Pan Prezydent stwierdził, że „w życiu wewnętrznym Polski nastąpiły istotne przemiany, miały miejsce nowe a doniosłe inicjatywy w dziedzinie stojących przed społeczeństwem zadań". To też domaga się Głowa Państwa od nowych izb ustawodawczych, by „mogły w pracy swej dać pełniejszy wyraz nurtujących w społeczeństwie prądów".

Jak wszechstronna i daleka perspektywa skupionej i intensywnej działalności otwiera się zatem przed tym Sejmem, który dziś obierzemy!

Ukazał nam tę perspektywę wicepremier Kwiatkowski w swej ostatniej mowie poznańskiej, gdy stwierdził:

„Izby ustawodawcze zbiorą się i pracować poczną w granicach swych kompetencji, niezależnie od złych humorów ich przeciwników. Przepracowany będzie budżet, nowy plan inwestycyjny, kilkadziesiąt zasadniczych ustaw dotyczących rolnictwa, przemysłu, handlu, pracowników i robotników, albo ustaw politycznych, załatwiane będą liczne nowe konieczności państwowe, a w tym przede wszystkim zmiana ordynacji wyborczej. Są to więc zadania wielkiej wagi ogólno-państwowej".

Na to wszystko, na te rozliczne i ważkie zagadnienia, jakiż ma w konstytucyjnym państwie wpływ obywatel?

Właśnie przez swój czynny udział w akcie wyborczym.

Zaszywając się w pieleszę domowe w dniu, w którym Sejm zostaje wybierany, przyznaje tym samym: wyrzekam się wpływu na to, jaki będzie budżet, jakie inwestycje, jakie przyszłe ustawy dla rolnika i robotnika, handlowca i pracownika umysłowego, jakie będą ustawy polityczne, no i jaka będzie reforma ordynacji wyborczej. „Bojkotując" wybory — bojkotuje zarazem i konieczności państwowe i cały kompleks zagadnień społecznych, gospodarczych, kulturalnych i politycznych, które wymagają obmyślenia, przepracowania i zrealizowania.

Bóg z nim, z wygodnickim, czy tkwiącym wciąż jeszcze w pomroce nieuświadomienia, czy też z tym, co „na złość" zostanie się w domu. Nie chce mieć wpływu na sprawy publiczne — niech ich nie ma!

Ale wszyscy, w których żywie poczucie obywatelskie, zrozumienie dla dobra państwa i narodu, świadomość praw i obowiązków — skorzystają dziś z zagwarantowanego im przez Konstytucję „uprawnienia do wpływania na sprawy publiczne" — i pójdą do lokali wyborczych — i będą głosować!

Znamienny głos

PISMA KOWIEŃSKIEGO

Dwutygodnik litewski partii rządzącej tautininków „Wairas", nawiązując do niedawnej konferencji posłów litewskich, omawia zadania polityki litewskiej, wynikające z przyjęcia zasady polityki neutralności. Organ rządowy, omawiając stosunki polsko - litewskie, zaznacza, że największą przeszkodą w normalizacji współpracy polsko - litewskiej, jest nastawienie psychiczne narodu litewskiego.

Z tego wynika — pisze dalej „Wairas" — że rządowi wypadnie przede wszystkim przedsięwziąć wysiłki w kierunku nadwyrężenia tego muru, który dzieli obydwa narody, a następnie całkowicie zburzyć tę przeszkodę, która utrudnia zgodne współżycie dwóch sąsiadujących ze sobą narodów.

Prawo...

WYJMUJĄCE SPOD PRAWA

W Niemczech opracowano nowe prawo, które, jeśli tak można powiedzieć, pozbawia żydów jeszcze tych resztek posiadanych przez nich uprawnień. Jest to po prostu prawo wyjmujące żydów spod prawa. Rzesza uznaje w nim, że żydzi posiadają własne państwo i wobec tego wszyscy żydzi zamieszkali na terytorium Rzeszy uznani są za obcokrajowców, tak, że można ich prześladować, nie licząc się z żadnymi protestami państw zagranicznych.

Dla tych żydów, którzy nie będą mogli wrócić do swych krajów, przewidziane są obozy pracy. Pozostali zaś na wolności, uważani będą za zakładników.

Mamy się czym pochwalić

Chluba polskiego lotnictwa

na wystawie w Paryżu

Na tegoroczną wystawę lotniczą w Paryżu, która trwać będzie od 21 bm. do 11 grudnia rb., Polskie Zakłady Lotnicze (PZL) wysyłają 6 samolotów, wykonanych całkowicie w kraju.

Te 6 samolotów oglądamy na lotnisku PZL, ustawionych w równym, zwartym szeregu.

Rozpoczyna go dwusilnikowy

„ŁOŚ"

wykonany całkowicie z metalu i rozwijający szybkość do 460 km na godzinę. Sprawia wrażenie potężnego kolosa, a przecież kpt. Orliński wyczyniał na nim istne cuda akrobacji i „Łoś" posłuszny pilotowi, robił wspaniałe renversement i ostre wiraże nad głowami zebranych lotników na czele z gen. Rayskim oraz zaproszonych gości na czele z wiceministrem gen. Litwinowiczem, gen. Przedrzymirskim i gen. de Borim.

Dopiero gdy „Łoś" wystartował po raz drugi, pilotowany przez inż. Widawskiego i wyrzucił cały ładunek bomb, na szczęście „ślepych" dopiero wtedy widać było, że jego przeznaczeniem nie są „niewinne" akrobacje.

Pełne obciążenie samolotu wynosi 2.500 kg bomb, 3 karabiny maszynowe i 4 osoby załogi. Zasięg działania z pełnym obciążeniem wynosi 1.300 km a z ładunkiem 1.760 kg bomb zwiększa się do 2.200 km.

Do dalekiego wywiadu i lekkiego bombardowania przeznaczony jest 3-osobowy dolnopłat

„SUM"

którego uzbrojenie składa się z 6 karabinów maszynowych i 600 kg bomb. Szybkość tego samolotu przewyższa 425 km godz., a zasięg działania 1.300 km.

2-miejscowy, 2-silnikowy jednopłat myśliwski i do bombardowania z lotu nurkowego, nosi groźną nazwę

„WILK"

i ma tę przewagę nad innymi „kolegami", że posiada silniki PZL-Foka, których konstrukcję rozpoczął śp. inż. Nowkuński, a zakończył inż. Łoziński.

A więc jest 100-procentowej polskiej konstrukcji!

4 karabiny maszynowe i 1 działko oraz bomba, składają się na uzbrojenie tego typu, który rozwija szybkość ponad 450 km-godz., a zasięg ma do 1.250 km.

Wymienione trzy typy są budowane całkowicie z metalu.

Mieszaną konstrukcją odznacza się

„MEWA"

wywiadowczy, 1-silnikowy, 2-miejscowy jednopłat. P. Szulczewski, pilot-oblatywacz z Lublina pokazał w powietrzu jej zwrotność, lekość, szybkość maksymalną (360 km) i minimalną (80 km). Typ ten, wyposażony w 3 karabiny maszynowe, pozwala na lądowanie na mniejszych lotniskach.

Samolot treningowy

„WYŻEŁ"

(2 silniki, 2 miejsca, średniopłat) skonstruowany całkowicie z drzewa, jest zgrabny, zręczny i zwinny. Wyposażony we wszelkie urządzenia, jakie znajdują się na najcięższych bombowcach. Uzbrojenie jego składa się z 2 karabinów maszynowych i 2 bomb.

Prócz samolotów wojskowych, na wystawie paryskiej znajdzie się pierwszy polski samolot komunikacyjny

„WICHER"

na którym pilot Kazimierczuk dokonał efektownych lotów.

„Wicher" w dotychczasowych próbach dowiódł, że nie ustępuje w niczym samolotom komunikacyjnym najlepszych marek światowych. Zbudowany całkowicie z metalu jako dolnopłat z dwoma silnikami o podwoziu chowanym, może zabrać 14 pasażerów przy 4 osobach załogi i 1000 kg ładunku. Szybkość maksymalna wynosi 374 km-godz., pułap praktycznie osiągalny 6.300 m przy obu silnikach pracujących a przy jednym silniku nieczynnym — 2000 m.

— Najtrudniejsze były lata, gdy trzeba było stwarzać lotnictwo, kształcić robotników i lotników — powiedział gen. Rayski. — Na szczęście minęły one już bezpowrotnie. I nie powróci już czas, gdy mawiano, że „Francuz wymyśli, Niemiec zrobi, a Polak głupi wszystko kupi". Mamy dziś własną produkcję, własnych inżynierów i wspólną pracą osiągamy dobre rezultaty.

Wysyłamy do Paryża samoloty najnowocześniejsze i najbardziej udoskonalone. Niewątpliwie zajmą równorzędne miejsca obok samolotów europejskich i zamorskich potęg lotniczych.

Dnia 6 listopada

każdy obywatel spełni swój obowiązek i przez oddanie głosu zadecyduje o wyborze posłów.

Jeszcze jedna zmiana granicy

Rumunja żąda części Rusi Zakarpackiej

Arbitraż wiedeński zrobił duże wrażenie w Rumunji. Opinja rumuńska coraz bardziej zdaje sobie sprawę z tego, że obecna sytuacja nie jest możliwa do utrzymania i że Ruś Zakarpacka będzie musiała powrócić do Węgier.

Wysuwany dotąd argument, iż połączenie kolejowe między Czecho-Słowacją a Rumunją musi być utrzymane i dlatego Ruś powinna pozostać przy Czechach, obecnie odpada, gdyż linia kolejowa i tak jest już przecięta. **Z Bukaresztu do Pragi trzeba odtąd jechać przez Węgry.**

W tych warunkach opinja rumuńska uznała, że i **Rumunja musi zgłosić swe pretensje terytorialne wobec Rusi, zanim przyłączona będzie do Węgier.**

„Liga Kulturalna" — wpływowa organizacja, na której czele stoi b. premier i członek rady królewskiej prof. Jorga, uchwaliła rezolucję, **w której domaga się natychmiastowego przyłączenia do Rumunji części Rusi Zakarpackiej, zamieszkałej przez ludność rumuńską.** Rezolucja głosi, że terytorium, zamieszkałe przez tych Rumunów, nie może bezwarunkowo pozostawać dalej poza granicami Rumunji, tym bardziej, że Czecho-Słowacja pozostawia obecnie Ruś Zakarpacką jej własnym losom.

Liczba Rumunów na Rusi wynosi kilkanaście tysięcy.

Przed XX-leciem odzyskania Niepodległości

Program uroczystości w Sosnowcu

Komitet uczczenia XX-lecia Niepodległości w Sosnowcu ustalił już program uroczystości w dniu 11 listopada.

W przeddzień rocznicy **dn. 10 bm.** — odbędzie się w godzinach wieczornych capstrzyk, w czterech punktach miasta a mianowicie: w śródmieściu, Milowicach, Środuli i Modrzejowie rozpalone zostaną ogniska, przy których odbędzie się Apel poległych.

Dn. 11 bm. o godz. 10 rano odprawione zostanie w kościele parafialnym uroczyste nabożeństwo, na które przybędą przedstawiciele władz, organizacje i stowarzyszenia ze sztandarami; po nabożeństwie o godz. 11 przemarsz na plac 11 Listopada, gdzie odbędzie się defilada, a o godz. 12.30 wielka manifestacja podczas której przemówienie wygłosi p. **starosta Walewski.**

W godzinach popołudniowych w obszernej hali fabryki Schöna, przy ul. 1 Maja, odbędzie się wielka zabawa ludowa. O godz. 8 wiecz. w Teatrze miejskim odbędzie się Akademia.

Okolicznościowe przemówienie wygłosi prezydent miasta **p. Kaczkowski,** oraz wystawiona będzie **„Gałązka Rozmarynu"** Z. Nowakowskiego.

Tegoż dnia o godz. 12 w południe odbędzie się uroczyste nadanie nazwy **ulicy P. O. W.** koło Ubezpieczalni Społecznej.

W ZĄBKOWICACH

W ub. czwartek w Domu ludowym w Ząbkowicach pod przewodnictwem **inż. Rybczyńskiego** odbyło się zebranie Komitetu uroczystości XX-lecia Niepodległości Polski.

Na zebraniu ustalono następujący program uroczystości:

Dn. 10 bm. o godz. 6 wiecz. sprzed Domu Ludowego wyruszy pochód organizacyj przy świetle pochodni i dźwiękach marsza, po czym powróci przed Dom Ludowy; po rozwiązaniu pochodu w salach Domu Ludowego odbędzie się wieczornica taneczna urozmaicona efektownymi niespodziankami. — Zysk z tej imprezy Komitet przeznaczył na budowę szkoły w Ząbkowicach.

W piątek, 11 listopada w XX-letnią rocznicę o godz. 9.45 rano zbiórka organizacyj, młodzieży szkolnej i społeczeństwa przed Domem Ludowym, — wymarsz do kościoła na nabożeństwo, po czym powrót do Domu Ludowego, defilada. O godz. 17 uroczysta akademia na program której złożą się: zagajenie, odczyt okolicznościowy, recytacje wierszy, deklamacje, śpiewy chóru szkolnego, skecz i sztuka ludowa „Swaty na wsi", wystawiona przez sekcję teatralną KSM, a na zakończenie koncert orkiestry i zespołu mandolinistów.

Koło Przyjaciół Obrony Narodowej

powiatu Będzińskiego

W ub. czwartek odbyło się w starostwie powiatowym w Będzinie organizacyjne posiedzenie przedstawicieli władz, instytucyj i organizacyj społecznych, zwołane przez p. starostę Boxę, celem powołania do życia Koła przyjaciół Obrony Narodowej powiatu Będzińskiego. Zebraniu przewodniczył p. **starosta Boxa,** sekretarzował mgr. **Buczek.**

Na wstępie p. starosta zaznajomił zebranych z celem zwołania zebrania oraz uzasadnił konieczność powołania Koła przyjaciół O. N.

Następnie zabrał głos d-ca brygady **O. N. płk. Giza,** który wygłosił rzeczowy referat na temat Obrony Narodowej podkreślając konieczność jej istnienia, oraz potrzebę dozbrojenia i wyekwipowania oddziału O. N., a jednocześnie prowadzenia wśród żołnierzy Obrony Narodowej akcji kulturalno-oświatowej.

Po krótkiej dyskusji uchwalono powołać do życia powiatowe Koło przyjaciół Obrony Narodowej, przy czym wszyscy obecni uznali się za członków Koła.

Z kolei wybrano prezydium komitetu w następującym składzie: pp. **starosta Boxa, dyr. M. Laubitz,** prezydent **Izydorczyk,** prezydent **Trzęsimiech,** burmistrz **Brudnicki,** dyr. inż. **St. Gadomski,** dyr. mgr. **K. Gadomski,** ks. dziekan **Goła,** starościna **Boxowa, Ocioszyńska, Rzepa,** insp. **Luchowiec,** dyr. **Starkiewicz,** dyr. **Przedpelski,** dyr. **Zadrożny,** nacz. **Lebiedziński,** nacz. **Szymański, Kępiński, Zając** i d-ca kompanii **O. N. kpt. Nowakowski.**

Wybrane prezydium Koła opracuje plan pracy na najbliższą przyszłość.

Kongres Techników

ODBĘDZIE SIĘ 3 i 4 GRUDNIA

Komitet Organizacyjny Pierwszego Polskiego Kongresu Techników podaje do wiadomości, iż Kongres Techników, który miał się odbyć 11—13 listopada br. w Warszawie został przełożony na 3 i 4 grudnia br.

W związku z tym termin zgłoszenia uczestnictwa w Kongresie został przedłużony do 20 bm.

Każdy z uczestników Kongresu w najbliższym czasie otrzyma Przewodnik Kongresowy oraz zniżkę kolejową 50% i skróty referatów zgłoszonych na Kongres.

Zamiast redukcji

URLOPY TURNUSOWE

Wczoraj odbyła się w inspektoracie pracy w Sosnowcu konferencja w sprawie wstrzymania zapowiedzianej redukcji 48 robotników w stalowni B-ci Woźniak. W wyniku rozmów redukcja została cofnięta, natomiast wprowadzone będą urlopy turnusowe.

Zapowiedziana w fabryce Hulczyńskiego w Sosnowcu redukcja 150 robotników została cofnięta. Zwolnionych zostanie tylko kilkunastu robotników, którzy zostali przyjęci czasowo do pracy w związku z zaprowadzeniem w swoim czasie pracy na dwie zmiany w walcowni blachy.

—oOo—

Zebranie przedwyborcze

KOBIET W BĘDZINIE

Powiatowy Kobiecy Komitet Wyborczy przypomina, że dzisiaj dnia 5 bm. o godz. 18 w lokalu klubu przy ul. Sączewskiego 12 w Będzinie odbędzie się zebranie przedwyborcze kobiet, na którym przemawiać będzie prelegentka p. K. Grunertówna z Kielc.

—oOo—

Likwidacja strajku

W FABRYCE KRAUPEGO I „DŹWIGNI"

Trwający od tygodnia częściowy strajk okupacyjny w fabryce Kraupego w Sosnowcu oraz strajk w zakładach „Dźwignia" został w czwartek przerwany.

Strajkujący otrzymali zapewnienie, że nowa umowa jaka będzie zawarta w drodze pertraktacyj obowiązywać będzie od 1 bm. Pertraktacje rozpoczną się w 10 dni po przeprowadzeniu wyborów delegatów w fabryce, które odbędą się w końcu b. miesiąca, lub w początkach grudnia br. O ile bezpośrednie pertraktacje między przedstawicielami dyrekcji a robotników w sprawie zawarcia układu zbiorowego nie dadzą wyniku, dalsze pertraktacje odbywać się będą przy udziale inspektora pracy. Robotnik Młynarczyk, zwolniony z pracy pod zarzutem teroryzowania robotników nie będzie przyjęty, ani też nie otrzyma odszkodowania.

Wczoraj robotnicy przystąpili do pracy. 37 robotników fabryki Kraupego zostało wysłanych na dwutygodniowy urlop turnusowy.

—oOo—

Najnowsza operetka

DLA RADIOSŁUCHACZY

W sobotę, dn. 5 bm. o godz. 21 nadaje Polskie Radio jedną z najnowszych operetek p. t. **„Wieczna tęsknota"** — Franciszka Grothego, w radiofonizacji i reżyserii Sygietyńskiego. Operetka ta wystawiona po raz pierwszy przed rokiem na scenach niemieckich, zdobyła sobie szeroką publiczność i różnorodność melodii. Treścią operetki jest konflikt [illegible] słynnej aktorki między miłością do mężczyzny i miłością do sceny. Operetkę tę usłyszą radiosłuchacze w wykonaniu Małej orkiestry Polskiego Radia oraz solistów: Brodwińskiej, Marii Kaupe, Stefana Witasa, Feliksa Szczepańskiego i innych. W przerwie operetki usłyszą radiosłuchacze monolog Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w wykonaniu autora p. t. [illegible]

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

5 Listopad **Sobota**

Zachariasza i Elżbiety
Słowiański: Bogusława.
Słońca wsch. 6.37, zach. 16.1
Księżyca w. 14.41, zach. 3.28

HISTORIA PODAJE:

1370 Zmarł w Krakowie Kazimierz Wielki
1414 Sobór Powszechny w Konstancji
1916 Proklamacja Królestwa Polskiego
1918 Wybuch rewolucji niem. w Berlinie.

PRZYSŁOWIA:

W listopadzie kapustę się kładzie.

AFORYZMY:

Dźwięk posągu nie zawsze zgadza się z tonem serca.

RADY PRAKTYCZNE

Środki łagodzące gorączkę: Cytryna, Jabłka, Lukrecja, Morwa, Maliny, Perz, Porzeczki, Pomarańcza, Szczaw.

—oOo—

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Florian".
EDEN: „Potęga złota".
PATRIA: „Złudzenie".

—oOo—

Dyżury aptek w Sosnowcu

Dziś dyżury nocne pełnią następujące apteki:
W. Dawiskibowej — ul. Piłsudskiego 18
G. Kupferbluma — ul. Nowopogońska 25
L. Turskiego — ul. 1-go Maja 18

—oOo—

× BRACIOM ZZA OLZY. Do ofiar składanych na rzecz Polaków zza Olzy, dołączyły swój grosz, dzieci 7-klasowej szkoły powszechnej w Ząbkowicach. Zebraną sumę w kwocie **24.47 zł przesłały omówionej na [illegible].**

Teatr miejski w Sosnowcu

Dziś, dnia 5 bm. o godz. 20.30 dana będzie doskonała komedia ciesząca się wielkim powodzeniem St. Kiedrzyńskiego „PIORUN Z JASNEGO NIEBA" w reżyserii M. Bieleckiego. Dekoracje projektu F. Krassowskiego.

W niedzielę, dnia 6 bm. dane będą dwa przedstawienia o godz. 16.30 i o godz. 20.30 świetna komedia St. Kiedrzyńskiego „PIORUN Z JASNEGO NIEBA" w reżyserii M. Bieleckiego. Oprawa dekoracyjna F. Krassowskiego. Bilety wcześniej do nabycia w firmie W. Czechowski ul. 3 Maja 8, tel. 618-24.

W niedzielę kasa teatru czynna od godz. 11 do 13 i od 15.

—oOo—

Teatr w Katowicach

Niedziela o godz. 15.30 — „Krawiec w zamku"; o godz. 20 — „Krawiec w zamku".

—oOo—

Wzrost kosztów utrzymania

W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM

Komisja statystyczna przy Inspektoracie pracy w Sosnowcu ustaliła, że koszty utrzymania w Zagłębiu Dąbrowskim wzrosły w ub. miesiącu w porównaniu z wrześniem br. o 1.5 proc.

Na wzrost kosztów utrzymania wpłynęło m. in. podrożenie nabiału, mąki pszennej i słoniny.

—oOo—

× **PREZYDIUM SEKCJI DOZORCÓW GÓRNICZO - TECHNICZNYCH** Polskiego Związku Zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych Rz. P. w Sosnowcu podaje do wiadomości, że z powodu przypadających na dzień 6 bm. wyborów do Sejmu, mające się odbyć w tym dniu miesięczne zebranie zarządu i delegatów sekcji odłożone zostało na następną niedzielę dnia 13 bm. godzinę 10 i odbędzie się w lokalu Związku przy ul. Sienkiewicza 16a.

Konferencja w Krakowie

W SPRAWIE UNIWERSYTETÓW POWSZECHNYCH

Kuratorium Okręgu Szkolnego krakowskiego w Krakowie pragnąc ułatwić instytucjom i pracownikom oświatowym organizację uniwersytetów powszechnych, jako najodpowiedniejszych placówek oświatowych w miastach, organizuje w dniu 12 bm. w Krakowie konferencję kierowników uniwersytetów powszechnych.

Konferencja będzie miała charakter informacyjny. Program obejmie: a) cele i zadania pracy oświatowej, b) zagadnienia organizacyjno - metodyczne uniwersytetów powszechnych, c) zagadnienia programowe uniwersytetów powszechnych.

Głównym celem konferencji będzie uzgodnienie pojęcia uniwersytetu powszechnego i omówienie metod pracy oraz konstrukcji programu u. p.

Do udziału w konferencji Kuratorium zaprasza kierowników i organizatorów uniwersytetów oraz te osoby, które zamierzają zorganizować w bieżącym roku szkolnym uniwersytety powszechne, bez względu na to, jaka instytucja (szkoła, samorząd, organizacja) podejmie się prowadzenia uniwersytetu powszechnego.

Uczestnicy konferencji otrzymują zwrot kosztów podróży (III kl.)

Zgłoszenia udziału w konferencji należy kierować niezwłocznie (do 5 bm.) bezpośrednio do Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego — Oddział Oświaty Pozaszkolnej.

O dokładnym terminie i miejscu konferencji zainteresowane osoby zostaną zawiadomione.

Świat pracy wobec zagadnień dziejowych Polski

Wielkie zgromadzenie pracowników umysłowych i fizycznych Zagłębia Dąbrowskiego

W dniu 3 bm. w dużej sali Domu Społecznego w Sosnowcu odbyło się wielkie zgromadzenie pracowników umysłowych i fizycznych Zagłębia Dąbrowskiego zorganizowane przez władze okręgowe Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych. Zebranie zgromadziło przeszło **700 pracowników.** Zebranie zwołano w celu postawienia przed światem pracy Zagłębia naszego zadań i zagadnień dziejowych Polski i udziału organizacyjnego w tej pracy pracowników.

Zebraniu przewodniczył i zagaił je prezes **Br. Górecki,** podkreślając znaczenie i wartości świata pracy w dziele budowy Polski Wielkiej i Sprawiedliwej.

Na temat **„Zadania świata pracy obecnie i w najbliższej przyszłości"** wypowiedział głęboki w swej konstruktywnej treści referat **p. L. Tomaszkewicz,** — prezes wydz. wyk. Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych, wskazując na konieczność przebudowy życia organizacyjnego świata pracy w myśl deklaracji ideowej ZPZZ.

Doskonały w swej formie i treści referat na temat **„Nowa treść w związkach zawodowych"** wypowiedział dr. **A. Pawełek,** podkreślając, że klasowość w organizacji związków zawodowych uniemożliwia światu pracy wzięcie udziału w zagadnieniach państwowych o charakterze ogólnym. **P. St. Kasprzyk** wskazał na szkodliwość międzynarodówek w rozwoju społecznym i gospodarczym Polski. O rozbudowie w terenie ZPZZ mówił sekretarz okr. **p. Śliwa.**

Na zakończenie zebrania przyjęto przez aklamację rezolucję o treści następującej:

„Zadania i rozwój obecny naszego Państwa wymagają powołania do współpracy czynnej dla dobra publicznego nad rozbudową życia gospodarczego i społecznego jak najszerszych warstw społecznych. Do tej twórczej i celowej pracy obowiązany jest nie tylko Rząd, nie tylko sfery gospodarcze, ale w równej mierze i zorganizowany świat pracy. Skuteczna obrona naszego bytu, skierowanie na forum życia publicznego świata pracy, kontrola nad sprawiedliwszym podziałem dochodu społecznego — to nakaz ducha czasu Polski.

W zrozumieniu swoich obowiązków obywatelskich — zgodnie z nakazem Konstytucji kwietniowej, iż obowiązani jesteśmy wysiłkiem własnym wzmóc siłę i powagę Państwa — pracownicy umysłowi i fizyczni Zagłębia Dąbrowskiego, uznając Zjednoczenie Polskich Związków Zawodowych za narzędzie do wytworzenia wielkiego polskiego ruchu zawodowego, wzywają wszystkich pracowników pod sztandary tej organizacji zawodowej. Silny bowiem i w jednolitej formie zorganizowany świat pracy będzie w możności skutecznie domagać się i przeprowadzić uchwalenie ustaw o radach zakładowych, Izbach Pracy, uzyskać samorząd w ubezpieczeniach, powołując w ten sposób do pracy nad rozwojem kultury gospodarczej Polski czynnik społeczny i patriotyczny naszej warstwy.

W związku z tym uważamy za niezbędne przekształcenie Ministerstwa opieki społecznej w Ministerstwo pracy i polityki społecznej.

Przy tej sposobności zebrani stwierdzają, że sprawa odkładania zawarcia układów zbiorowych w Zagłębiu Dąbrowskim spotyka się z jak najenergiczniejszym protestem w szeregach pracowniczych.

Przez wzmocnienie sił organizacyjnych ruchu zawodowego dążymy do sprawiedliwego podziału dochodu społecznego, spotęgowania dobrobytu ludzi pracy i Polski".

Przed wyborami

Liczne zebrania

w Zagłębiu Dąbrowskim

W ostatnich dniach przed wyborami Obóz Zjednoczenia Narodowego urządził szereg zebrań w różnych miejscowościach Zagłębia Dąbrowskiego, które cieszyły się wielką frekwencją.

W ub. czwartek odbyły się wielkie zebrania **w Łośniu, Ujejscu i Grodźcu,** wczoraj zaś **w Gołonogu, Ząbkowicach, Klimontowie i Wojkowicach Komorowych.**

Na zebraniach tych przemawiali pp.: **Tomaszkiewicz, mec. Lipski, mec. Pawełek, nacz. Nawrocki, W. Szenk i inn.**

W ciągu czwartku i piątku odbyło się również szereg mniejszych zebrań.

Na zebraniach podejmowano uchwały gremialnego udziału w jutrzejszych wyborach.

Do podoficerów rezerwy

Otrzymaliśmy następującej treści odezwę do podoficerów rezerwy:

Koledzy Podoficerowie Rezerwy!

Jesteśmy w przededniu wyborów do Sejmu. Mamy spełnić swój obowiązek obywatelski nie tylko jako obywatele Wolnej i Niepodległej Polski, ale prócz tego jako szermierze Wielkiej Idei, przekazanej nam Konstytucją przez Genialnego Wodza Narodu, Członka Honorowego naszego Związku Wielkiego Marszałka Józefa Piłsudskiego, musimy wystąpić w swej własnej roli, jak zawsze w roli czynnych obywateli — żołnierzy, zdecydowanych zawsze do walki ze złem, obojętne skąd ono pochodzi.

Wśród Waszego otoczenia niejednokrotnie spotkacie się z ludźmi, którzy będą Wam odradzali pójście do urny wyborczej. Pamiętajcie więc, że są to wrogowie Państwa naszego, ale równocześnie i rodziny Waszej. Takich wrogów należy oddać w ręce policji.

Koledzy! Znani jesteśmy szerokiemu ogółowi społeczeństwa i bezinteresownej pracy państwowej. Zawsze, gdy idzie o tę pracę, jesteśmy pierwsi; niechaj więc i 6 listopada nie braknie nas w szeregach aktywnych i karnych obywateli. Wszyscy tłumnie do urn wyborczych, ale ponadto zachęcimy wszystkich najbliższych i najdalszych, gdzie sięga działalność nasza do gromadnego udziału w wyborach. Jest to bowiem praca dla Państwa.

Z nadesłanych nam licznych uchwał orientujemy się w Waszej niezmiennej postawie, zajętej na Okręgowym zjeździe w Myszkowie. I to właśnie uprawniło nas do przypomnienia Wam kardynalnego obowiązku wypływającego z Konstytucji naszej, jako testamentu Wielkiego Marszałka, Twórcy Niepodległości.

W dniu 6 listopada musimy pokazać całemu światu jedność Narodu Polskiego, twórczy Jego wysiłek przy budowie nowoczesnej Polski. 6 listopada pokażemy przed całym światem, że Polska jest w jedności swoich obywateli silna i Wielka.

Br. Imiołczyk, A. Parys, T. Dyner, J. Kania, W. Ciesielski, Czubak, K. Nowara, St. Ciesielski, E. Rajzman.

PMS zbiera książki

dla bibliotek na Kresach Wschodnich

Zarząd okręgowy Polskiej Macierzy Szkolnej w Sosnowcu nadesłał nam następującej treści odezwę:

„Czytać można liczne wzmianki w pismach o tym, z jaką radością, rozrzewnieniem i zwruszeniem głębokim witana jest książka polska w zapadłych wioskach Wołynia, Polesia i Wileńszczyzny, ta książka, która nas już często nie interesuje i przeczytana poniewiera się po szufladach, kątach szaf, czy na strychach. Taka książka może jednak spełnić jeszcze doniosłą rolę, tam na Kresach, może zadzierzgnąć węzeł myśli i uczucia z kulturą polską, może być iskrą rozrzucającą ogień walki o bohaterstwa. Tak jednak zapomniana książka, zeszyt czasopisma czy stary podręcznik szkolny, wszystko to może się przydać, przyda się na pewno w bibliotekach i szkołach, **prowadzonych przez Polską Macierz Szkolną na Kresach Wschodnich.**

Dlatego Zarząd Okręgowy PMS. w Zagłębiu Dąbrowskim zwraca się do wszystkich mieszkańców Zagłębia z wezwaniem do składania w ofierze przeczytanych, a niepotrzebnych w domu książek. **Książki zbierane będą w poszczególnych miejscowościach Zagłębia Dąbrowskiego, gdzie istnieją Koła P. M. S., przez cały miesiąc listopad i grudzień.**

Zbierać je będą posiadający odpowiednie upoważnienia członkowie Kół.

Ponieważ jednak nie wszędzie może oni dotrzeć potrafią, prosimy też o bezpośrednie składanie książek w bibliotekach i czytelniach PMS.

Polska Macierz Szkolna
Zarząd Okręgowy w Sosnowcu

Wyjaśnienie urzędowe

o czynnościach dentysty rumuńskiego

Otrzymaliśmy poniższy list:

W związku z umieszczonym w czasopiśmie „Kurier Zachodni" nr 287 z dnia 19.X 1938 r. artykułem pt. „Świat dentystyczno-lekarski o praktykach dentysty rumuna", podpisanym przez Stowarzyszenie Absolwentów Akademii Stomatologicznej w Warszawie Oddział Zagłębia Dąbrowskiego i Województwa Śląskiego (Zw. Lekarzy Dentystów z akademickim wykształceniem) proszę po myśli art. 21 Dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych (Dz. P. P. nr 14, poz. 186) o zamieszczenie następującego sprostowania:

Nieprawdą jest jakoby podejmowanie w koszarach policyjnych w Sosnowcu p. Töuto i wykonywanie tamże przez niego zabiegów dentystycznych stanowiło dowód bierności ze strony władz P. P. — natomiast prawdą jest, że p. Töuto w czasie chwilowego pobytu w koszarach policyjnych w Sosnowcu wykonywał czynności, polegające jedynie i wyłącznie na wyjmowaniu zębów, bez stosowania jakichkolwiek zabiegów dentystyczno - lekarskich, przy czym p. Töuto za czynności te nie pobierał żadnego wynagrodzenia.

Czynności zatem p. Töuto w rozumieniu rozporządzenia Pana Prezydenta R. P. z dnia 25 września 1932 r. o wykonywaniu praktyki lekarskiej (Dz. U. R. P. nr 81, poz. 712), jak również rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 10 czerwca 1927 r. o wykonywaniu praktyki lekarsko-dentystycznej (Dz. U. R. P. nr 4, poz. 72-1934 r.) jako pozbawione kryteriów zabiegów lekarsko - dentystycznych, były czynnościami dozwolonymi i jako takie nie stanowiły jakiejkolwiek podstawy do interwencji ze strony władz policyjnych.

Starosta R. WALEWSKI.

Ukonstytuowanie się zarządu

ODDZIAŁU PBK W BĘDZINIE

W Będzinie odbyło się pod przewodnictwem p. starościny E. Boxowej konstytuujące zebranie zarządu miejscowego oddziału Polskiego Białego Krzyża.

Zarząd ukonstytuował się następująco: prezeska — p. starościna Boxowa, wiceprezes — płk. Kijowska, sekretarz — mgr Buczek, skarbnik — sekretarz Wydziału pow. — p. Fr. Nowara.

Na tym samym posiedzeniu omówiono plan prac na najbliższy okres. W pierwszym rzędzie zarząd zajmie się urządzeniem świetlicy dla żołnierzy będzińskiego p.a.l-u oraz przygotowaniem dla naszych artylerzystów gwiazdki.

Spacerował po ulicy

W SKRADZIONYM GARNITURZE

Dnia 28 ub. m. nieznany sprawca, po wytłoczeniu szyby w oknie, dostał się do mieszkania Jeremiasza Plutecklego w Sosnowcu przy ulicy Rybnej 1, skąd skradł garderobę męską i damską, wartości 800 zł.

W toku dochodzenia policja zatrzymała jako podejrzanego o dokonanie kradzieży Józefa Grymowskiego bez stałego miejsca zamieszkania, który spacerował po ulicach w jednym ze skradzionych Plutecklemu garniturów.

Policja III komisariatu prowadzi dalsze dochodzenie.

× **O UKŁAD ZBIOROWY W ZAKŁADACH DRUKARSKICH.** Wczoraj odbyła się w inspektoracie pracy w Sosnowcu konferencja w sprawie zawarcia układu zbiorowego w zakładach drukarskich. Obrady wczorajsze zostały po południu przerwane i będą kontynuowane w nadchodzący wtorek.

× **RUCHOMA WYSTAWA SZTUKI W SOSNOWCU.** Począwszy od dzisiejszego dnia w godzinach od 8 do 14 i 17 do 19 zwiedzać można w Sosnowcu w Ratuszu (II piętro ruchomą wystawę sztuki, będącą pod opieką Ministerstwa WR i OP. Jest to wystawa malarstwa i grafiki najwybitniejszych artystów Polski i Państwowych Zbiorów Sztuki m. in.: Olga Boznańska, Józef Pankiewicz, Irena Szymanowska, Michalina Krzyżanowska, Fryderyk Pautsch, Ludomir Ślendziński, Zofia Stryjeńska, Władysław Skoczylas, Jacek Mierzejewski, Konstanty Brandel, Jan Skotnicki, Wacław Borowski, Zofia Stankiewicz, Władysław Roguski, Kazimierz Sichulski, Roman Kramsztyk.

W niedzielę, dn. 13 i 20 bm. o godz. 13 odczyt. Wstęp na wystawę: dorośli 70 gr, ulgowe 49 gr., młodzież i grupy 20 gr.

× **DANCING TOWARZYSKI** z atrakcjami w dniu 5 bm. o godzinie 18 w kawiarni „Udziałowej" przy ulicy 3 Maja urządza Koło kobiece LOPP nr 38 w Sosnowcu. Dochód przeznaczony zostanie na cele obrony przeciwlotniczo - gazowej.

PROGRAM RADIOWY

SOBOTA 5 LISTOPADA

5.30 „Dzień dobry" 6.35 Muzyka z płyt 7.45 Gimnastyka 8.00 Audycja dla szkół 11.00 Audycja dla szkół: Śpiewajmy piosenki 11.25 Muzyka z płyt 11.57 Sygnał czasu i hejnał 12.03 Audycja południowa 14.00 Muzyka obiadowa 14.50 Wiadomości bieżące i giełda 15.00 Teatr Wyobraźni dla dzieci: „Tomcio Paluch na dnie morza" 15.30 Muzyka obiadowa 16.05 Wiadomości gospodarcze 16.15 Kronika literacka 16.30 Z zapomnianych naszych pieśni 17.00 Transmisja nabożeństwa z Ostrej Bramy w Wilnie 18.00 Śpiewa chór miejskiego gimnazjum żeńskiego w Katowicach 18.15 Pogadanka aktualna 18.25 Wiadomości sportowe 18.30 Audycja dla Polaków za granicą 19.15 „Pociąg w nieznane" — koncert rozrywkowy 20.35 Informacje 21.00 „Wieczna tęsknota" operetka w 5 obrazach Franza Grothego 22.55 Komunikat bieżący.

Poranek harcerski

W KINIE „ZAGŁĘBIE"

Zarząd obwodu Związku Harcerstwa Polskiego w Sosnowcu, Komisja porankowa komunikuje, że w niedzielę, dnia 6 bm. o godz. 11.30 przed południem odbędzie się w kinie „Zagłębie" poranek dla młodzieży i starszych, zorganizowany przez I hufiec harcerzy w Sosnowcu, z następującym programem: arie i piosenki — w wykonaniu p. Eli Buczkówny (sopran) i dha T. Jendruszkiewicza (tenor), tygodnik PAT, film: „Płomienne serca". Udział biorą: E. Barszczewska, M. Cybulski, J. Węgrzyn, T. Białoszczyński, K. Junosza-Stępowski, Fr. Dominiak, P. Owerłło i inni.

Ceny miejsc: parter zł 0,25, balkon zł 0.30, miejsca w loży zł 0,54.

KRONIKA ZAWIERCIA

Dodatki do podatków państw

UCHWALIŁA RADA MIEJSKA

W ub. czwartek odbyło się posiedzenie Rady miejskiej w Zawierciu pod przewodnictwem p. prezydenta Cz. Kowalskiego. Po przyjęciu protokółu z ostatniego posiedzenia, prezydent Kowalski referował sprawozdanie z wykonania budżetu miasta za okres 1937-38 r., które zostało przyjęte. Następnie przewodniczący komisji rewizyjnej — ks. kanonik Bol. Wajzler złożył sprawozdanie z tejże komisji, po czym Rada miejska uchwaliła zarządowi miejskiemu absolutorium.

Po tych uchwałach rozpatrywano wnioski komisji finansowo - budżetowej, w sprawie uchwalenia przez Radę dodatków komunalnych do państw. podatków, a mianowicie: do państw. podatku gruntowego, opłat od wyrobu i sprzedaży napojów alkoholowych; podatku od nieruchomości za 1939-40; procentowych opłat stemplowych od aktów notarialnych na 1939-40 r.; podatku od energii elektrycznej na 1939-40 r. Wreszcie uchwalono przepisy określające najmniejszą powierzchnię działek budowlanych oraz uchwalono przekazać na rzecz skarbu państwa tereny zajęte pod budowę kolei Zawiercie — Tarnowskie Góry. Pod koniec wybrano na przedstawiciela miasta do Rady opieki społecznej ks. kan. Wajzlera.

Zgromadzenie przedwybor.

W POW. ZAWIERCIAŃSKIM

W ub. czwartek odbyło się szereg zgromadzeń przedwyborczych, na terenie powiatu Zawierciańskiego, zorganizowanych przez Obóz Zjednoczenia Narodowego.

Na zebraniu nauczycielstwa Zawierciańskiego szkół powszechnych i średnich w Zawierciu przemawiał inż. Sowiński i prof. Pisiński; na zebraniu PZZRPCh w Zawierciu przemawiał p. J. Kania i St. Gondek.

W Mrzygłodzie przemawiali p. W. Kuśmierska i p. Teofil Świderski, w Siewierzu pp.: dr Gawlik, Z. Fajtowa, Bol. Rakowski i Wł. Iskierka. W Łośnicach p. Wł. Wójcik

Stow. właścicieli nieruchomości m. Zawiercia i powiatu Zawierciańskiego wydało ulotkę przedwyborczą, w której nawołuje do głosowania do Sejmu na inż. Sowińskiego.

Na przedwyborczym zebraniu nauczycielstwa szkół średnich i powszechnych w Zawierciu uchwalono rezolucję treści następującej:

„Nauczycielstwo szkół średnich i powszechnych miasta Zawiercia i powiatu Zawierciańskiego zgromadzone w dniu 3 listopada 1938 r. na zebraniu w szkole nr. 4 w Zawierciu w pełnym zrozumieniu swych obowiązków obywatelskich postanawia gremialnie wziąć udział w wyborach do Sejmu Rzeczypospol. w dniu 6 listopada 1938 r. oraz uświadamiać otoczenie o konieczności głosowania".

× **POMNIK Ś. P. KS. PRAŁATA FR. ZIENTARY.** Jak wiadomo, w Zawierciu zawiązał się ściślejszy komitet budowy pomnika ś.p. ks. prałata Franciszka Zientary, na czele, którego stanął ks. kanonik Bol. Wajzler. Prace, związane z budową pomnika posuwają się b. szybko i już w niedługim czasie pomnik zostanie wykończony.

SPORT

CIEKAWY MECZ PIŁKARSKI W SOSNOWCU

Dzisiaj odbędzie się na stadionie „Unii" w Sosnowcu ciekawy towarzyski mecz piłkarski między zespołami sekcji sportowej Związku pracowników Ubezpieczalni Społecznej, a kołem LOPP przy Elektrowni Okręgowej. Początek spotkania o godz. 14.30.

Jest to mecz rewanżowy; poprzednie spotkanie wygrała Elektrownia w stosunku 2:1.

O PRYMAT W BOKSIE EUROPEJSKIM

W dniu 13 bm. we Wrocławiu rozegrany zostanie międzypaństwowy mecz bokserski Niemcy — Polska. Sędzią ringowym tego meczu będzie Szwajcar p. König z Zurychu. Sędziami punktowymi — p. Bielewicz z Warszawy i p. Egon Muller z Berlina.

Wiadomość powyższą Niemieckie Biuro Prasowe zaopatruje komentarzem, że będzie to spotkanie o „dominujące stanowisko w boksie europejskim".

ANGLIA — SZKOCJA 3:1

W środę rozegrany został w Londynie mecz pomiędzy reprezentacjami Anglii i Szkocji w piłce nożnej; zwyciężyła Anglia 3:1 (2:0).

Wynik ten świadczy o dobrej formie Anglików, którzy ostatnio stale przegrywali ze Szkotami.

OFIARUJ NIEPOTRZEBNE KSIĄŻKI NA KRESY WSCHODNIE DLA PMS.

Pobór podatku drogowego

Rozporządzenie wykonawcze ukaże się wkrótce

W jednym z bliższych numerów Dziennika Ustaw, ogłoszone ma być szczegółowe rozporządzenie wykonawcze wydane przez ministra skarbu w porozumieniu z ministrem komunikacji w sprawie poboru nowych opłat drogowych, które wprowadzone zostały nowelą wydaną w roku bież. do ustawy o tymczasowym uregulowaniu funduszów komunalnych.

Wobec upoważnienia samorządu do nakładania podatku przeznaczonego na cele budowy i utrzymania dróg w obrębie gmin miejskich, władze skarbowe wydały pouczenie, że uchwały o nakładaniu podatku dotyczyć mogą wyłącznie rzeczywistych kosztów budowy dróg oraz oprocentowania zaciągniętych w tym celu pożyczek. Podatek drogowy nie będzie ściągany od właścicieli tych domów, którzy nie płacą państwowego podatku od nieruchomości, a więc nie obowiązuje również i korzystających ze zwolnień budowli nowowzniesionych.

Właściciele nieruchomości, którzy ponoszą koszty pierwszego urządzenia ulic w miastach zwolnieni będą od nowego podatku drogowego w ciągu lat 6.

Tasakiem w głowę

Przykra przygoda pijanego

Jednej z ostatnich nocy, mieszkaniec Grodźca **Kazimierz Rutkowski,** wracając w pijanym stanie z jakiejś libacji wszedł do sieni domu nr. 64 przy ulicy 1 Maja i **zaczął dobijać się do mieszkania Heleny Pachlikowej.**

Obudzona lokatorka zaalarmowała gospodarza domu Filipczyka, który uzbroiwszy się w tasak wyszedł do sieni i usunął Rutkowskiego na podwórko.

Gdy Rutkowski uporczywie usiłował wejść ponownie na podwórze krewki **gospodarz zadał pijanemu cios tasakiem w głowę.**

Rannego Filipczyka, który doznał poważnego uszkodzenia głowy, przewieziono do szpitala. Rutkowskiego zaś policja zatrzymała i przekazała do dyspozycji władz sądowych, które poleciły **osadzić go w areszcie.**

Tajna rzeźnia rytualna w Piekarach Śl.

prowadzona przez żydów z Będzina i Dąbrowy

Władze policyjne już od dłuższego czasu miały informacje, że na Śląsku, mimo zakazu, dokonuje się uboju rytualnego. Wszczęto więc baczną obserwację i wreszcie ustalono, że **tajna rzeźnia mieści się na terenie powiatu świętochłowickiego.**

Poszczególne posterunki policyjne otrzymały zarządzenie bacznego obserwowania warsztatów rzeźnickich. Energiczne wysiłki policji zostały w końcu uwieńczone pomyślnym rezultatem.

Stwierdzono mianowicie, że w warsztacie Sergiusza Kononinki w **Piekarach Śl.** przy ul. Szerberinga 3, dokonuje się tajnego uboju rytualnego. Powiadomiono natychmiast wojewódzkiego weterynarza dr. Buchtę, który w towarzystwie policji wkroczył niespodziewanie do warsztatu Kononinki. Skonfiskowano 5 **ubitych krów i 2 owce,** które przekazano do rzeźni miejskiej w Mysłowicach.

Dalsze dochodzenia wykazały, że w warsztacie Kononinki **uprawiano ubój rytualny na wielką skalę.** Na czele spółki prowadzącej nielegalny proceder, — stali **Hersz Magdziarz z Będzina, oraz Majer Goldblum i Izrael Hutener, obydwaj z Dąbrowy Górn.**

Kolej Semkowice -- Częstochowa

skróci drogę z Zagłębia do Gdyni o 30 km.

W połowie listopada rb. będzie oddana do użytku nowa linia kolejowa z Siemkowic do Częstochowy, długości 48,5 km. Linię buduje Francusko-Polskie Tow. Kolejowe, eksploatujące magistralę węglową Herby Nowe — Gdynia.

Linia ta będzie miała szczególnie doniosłe znaczenie dla transportów węgla eksportowego, gdyż **skróci drogę z Zagłębia Dąbrowskiego do Gdyni o 40 km.**

Na nowej linii wybudowano około 20 przepustów, w czym 7 mostów, zaś w Wyczerpach, gdzie linia ta łączyć się będzie z magistralą warszawsko-wiedeńską, wybudowano wielki wiadukt.

Nowa kolej przechodzi przez powiaty: łódzki, radomszczański i częstochowski i posiadać będzie między obu krańcowymi stacjami, tj. między Wyczerpami i Częstochową cztery stacje: Cykarzew, Brzeźnicę, Marzęcice i Pajęczno.

Koncesja na eksploatację linii Siemkowice — Częstochowa trwać będzie, podobnie jak magistrali Herby Nowe — Gdynia, **do 31 grudnia 1975 r.,** po czym Skarb Państwa przejmie kolej bezpłatnie.

Budowę linii rozpoczęto w czerwcu 1937 roku

KRONIKA OLKUSZA

Duże zainteresowanie

WYBORAMI W OLKUSKIM

Z inicjatywy pow. obwodu OZN, na terenie powiatu Olkuskiego odbyło się szereg zebrań przedwyborczych w różnych miejscowościach. Zainteresowanie wyborami nie tylko po miasteczkach, ale i osadach i wioskach, duże. Przypuszczać należy, że przy pogodzie do urn wyborczych przybędzie około 80% ludności

Na ulicach rozlepiono afisze, wzywające do wyborów do Sejmu. Społeczeństwo żydowskie w Olkuszu wydało również apel do głosowania. W afiszach nie wymienieni są kandydaci, na których należy głosować.

× **NA URLOP.** Dyrektor szpitala św. Błażeja w Olkuszu, dr Łapiński, rozpoczął 6-tygodniowy urlop wypoczynkowy. Zastępstwo objął dr Modrzewski.

× **ESENCJĄ OCTOWĄ** usiłowała się otruć 32-letnia Zofia Wołkowska, niezamężna z Wolbromia. Denatkę w groźnym stanie odwieziono do szpitala w Olkuszu. Przyczyna targnięcia się na życie: nieporozumienia z narzeczonym.

× **MŁODOCIANY I NIEPOPRAWNY ZŁODZIEJ SKAZANY NA WIĘZIENIE.** Sąd w Olkuszu skazał 18-letniego Mariana Domagałę z Gołonoga, na pół roku więzienia za kradzież pary butów na targu w Olkuszu. Domagała był już dwukrotnie skazany na umieszczenie w domu poprawczym.

× **SKAZANIE SEKRETARZA ZZZ ZA ZNIESŁAWIENIE.** W sądzie grodzkim w Olkuszu odbyła się rozprawa z oskarżenia Br. Angera, sekretarza klasowego Związku metalowców przeciwko sekretarzowi ZZZ Braulińskiemu i dwóm członkom tegoż Związku o zniesławienie. W wyniku rozprawy sąd skazał Braulińskiego na miesiąc bezwzględnego aresztu, 100 zł grzywny oraz poniesienie kosztów sądowych pozostałych za śdwóch oskarżonych po dwa tygodnie aresztu i 50 zł grzywny.

„ORZEŁ" — „Kobiety nad przepaścią".

Rewizja procesu Ciunkiewiczowej

SĄD WSTRZYMAŁ LICYTACJĘ BIŻUTERII I FUTER

Władze sądowe powzięły sensacyjną decyzję w głośnej swego czasu sprawie Marii Ciunkiewiczowej.

Ostatnio odbyć się miała licytacja części biżuteri i garderoby, zajętych u Ciunkiewiczowej po procesie dla pokrycia kosztów sądowych.

Wobec wniesienia przez pełnomocnika Ciunkiewiczowej, adw. Hofmokla Ostrowskiego podania do Sądu Najwyższego o rewizję procesu, zgłoszony został wniosek, by licytację wstrzymać, biżuteria i futra stanowić bowiem mogą dowód rzeczowy w razie wznowienia sprawy karnej.

Sąd przychylił się do tego wniosku i **nakazał ponowne przesłanie biżuterii Ciunkiewiczowej do depozytu sądowego.**

W sprawie wniosku o rewizję procesu przesłuchano 40 świadków, a równocześnie toczy się kilka dochodzeń karnych.

Na dzień 1 grudnia w krakowskim Sądzie Apelacyjnym wyznaczono termin rozprawy w wiążącej się z tą sprawą **skargą b. sędziego śledczego Wątora** przeciwko adw. Hofmokl-Ostrowskiemu i dziennikarzom o zniesławienie.

Jak wiadomo, w I instancji zapadł w tym procesie wyrok uniewinniający a nadto sąd ogłosił nader znamienne motywy.

Kolej nie odpowiada

ZA USZKODZONE DRZWI WAGONU

Sąd apelacyjny w Wilnie rozpatrywał sprawę p. Prażmowskiej o odszkodowanie przeciwko PKP w wysokości 17.000 zł z powodu utraty syna, który w drodze z Wilna do Nowej Wilejki wypadł z pociągu i zabił się.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że kolej państwowa nie ponosi odpowiedzialności za ten wypadek, gdyż wiadomo było, że drzwi są uszkodzone.

Gdyby więc syn p. Prażmowskiej siedział spokojnie a nie biegał z przedziału do przedziału, wypadku by nie było.

Sąd apelacyjny podzielił to stanowisko i oddalił powództwo.

WYBORY DO SEJMU

Zarząd Miejski w Sosnowcu dla ułatwienia wyborcom podaje do wiadomości podział m. Sosnowca na Obwody głosowania i lokale Obwodowych Komisyj wyborczych

Nr. obwodu głosowania	Nazwa ulic wchodzących w skład obwodu głosowania	Biuro Obwodowej Komisji Wyborczej	Lokal wyborczy
1	3 Maja, Warszawska, Głowackiego, Dietlowska, Plac Kościuszki	RATUSZ (parter — strona lewa)	
2	Targowa (od Małachowskiego do Modrzejowskiej) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8-a 9, 10, 11, 13, Małachowskiego, Jasna, Zygmunta, Pierackiego, Marszałka Rydza-Śmigłego	RATUSZ parter — strona prawa)	
3	Żórawia, Chłodna, 1-go Maja od n-ru 1, do 14 wł, 15 i 17, Ostrogórska nr 1, 2, 3, 5, 5-a, 7, 9, Kowalska	UL. OSTROGÓRSKA N 5 (Szkoła powszechna)	
4	Pańska, Ostrogórska NN 4, 6, 8, 10, 11 12, 13, 13-a, 14, 15, 16, 16-a, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 25-a, Biała, Radocha	UL. OSTROGÓRSKA N 9 (Szkoła powszechna)	
5	Modrzejowska	ul. PREZ. MOŚCICKIEGO N 13 (I-sze piętro—szkoła powszechna nr. 21)	
6	Prezydenta Mościckiego, Dekierta, Jagiellońska	ul. Prez. MOŚCICKIEGO N 18 (Szkoła powszechna nr 4)	
7	Szklarniana, Sienkiewicza, Targowa nr. 12, 14, 15, 15-a, 16, 17, 18, 19, 20, 21, Piłsudskiego (od Teatralnej do tunelu kolejowego nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 7-a, 8, 10, 12, 14, 14-a, 16 18, 20	UL. SIENKIEWICZA N 22 (nowa szkoła) w domu Felcmana	
8	Wspólna, Teatralna, Towarowa, Graniczna, Kołłątaja	UL. KOŁŁĄTAJA N 17 (Związek Prac. Ubezp. Społ. — I-sze piętro w oficynie)	
9	Dęblińska, Czysta, Sadowa, Krzywa, Naftowa, Wiejska od ul. Starej do Sobieskiego NN 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 9-a, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, Sobieskiego	UL .DĘBLIŃSKA N 13 (Szkoła powszechna N 15)	
10	Piłsudskiego do tunelu do ul. Starej NN 9, 11, 13, 15. 17, 19, 22, 22-a, 24, 24-a, 24-b, 24-c, 24-d, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, Kilińskiego, Ciasna, Prosta, Przejazd	UL. PIŁSUDSKIEGO N 9 (domy kolejowe — parter vis a vis ul. Sobieskiego)	
11	Stara, Nowa, Leszno, Miła, Szewska, Zakręt, Montwiłła Mireckiego, Konrada, Skorupki, Kotlarska, Leśna, Władysława	UL. NOWA N 49 (Szkoła powszechna N 19)	
12	Piłsudskiego (od Starej do Wiejskiej) NN 21, 21a, 23, 25, 27, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 72a, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, Wiejska od Starej do Piłsudskiego od nr 20, do 40 wł., Niecała, Sąsiedzka, Kordonowa, Obchód, Topolowa	UL. SWOBODNA N 3 (lokal firmy „Dźwignia")	
13	Grabowa, Smolna, Swobodna, Promyka, Betonowa, Królewska, Ks. Bandurskiego, Szczodra, Płocka, Składowa, Dziewicza, Wysoka	UL. GRABOWA N 9 (Szkoła powszechna)	
14	Piłsudskiego od ul. Wiejskiej do Dalekiej NN 29, 31, 33, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 90, 90a, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 108a, 110, 110a, 110b, 110c, 110d, 112, 114, 114a, 116, 118, 120, 122, 124, Chmielna, Objazd, Kolejowa, Jastrzębia, Pawia, Moniuszki	UL. CHMIELNA N 1 (Szkoła powszechna)	
15	Piłsudskiego od Dalekiej do Francuskiej NN 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 126, 128, 130, 130a, 130b, 130c, 132 132a, Daleka, Miłowicka, Kacza	UL. PIŁSUDSKIEGO N 73 Szkoła powszechna N 20)	
16	Podjazdowa, Francuska, Leśniczówka, Wiktora, Gliniaki, Brazylia	UL. PODJAZDOWA N 17 (Szkoła powszechna N 14)	
17	Kapliczna, Pekin, Saturnowska, Ślepa, Słoneczna, Studzienna, Szosowa, Brynicczna, Złota	MILOWICE — ZŁOTA 1 (Szkoła powszechna N 12)	
18	Rudna, Sienna, Książęca, Limanowskiego, Szopena, Pusta	LIMANOWSKIEGO N 14 (kolonia Limanowskiego — przedszkole)	
19	Orla, Pułaskiego, Reymonta, Żytnia, Bema, Rysia, Zgoda, Dzika, Grochowa, Mazowiecka	ŻYTNIA N 12 (Szkoła powszechna N 7)	
20	Bracka, Pszenna, Owsiana, Lisia, Staropogońska, Wileńska, Górnicza, Zimna Dobra, Twarda	ul .ŻYTNIA N 26 róg Brackiej (Szkoła powszechna N 3)	
21	Lwowska, Sucha, Czeladzka, Małobądzka, Osiedle Pogoń	UL. SUCHA (Szkoła powszechna N 2)	
22	Gołębia, Śnieżna, Będzińska, Rybna	UL. GOŁĘBIA N 1-IV (domy f-my „Babcock Zieleniewski")	
23	Rzymska, Kopernika, Zielona, Mała, Poprzeczna, Wielka, Majowa, Ciepła	UL. BĘDZIŃSKA (Remiza Ochot. Straży Ogn.)	
24	Żeromskiego, Mariacka, Cicha, Średnia, Przechodnia, Piaskowa, Błotna, Floriańska	UL. MARIACKA 1 (Związek Zaw. — parter — mała sala)	
25	Nowopogońska, Racławicka, Żabia, Wąska, Wodna, Rzeczna	UL. NOWOPOGOŃSKA 6 (Szkoła powszechna N 15	
26	Chemiczna, Piotrkowska, Prusa, Konopnickiej	UL. CHEMICZNA N 12 (domy firmy C.G. Schön) Sala zebrań Stow. Akcji Katolickiej	
27	Okrzei, Wyspiańskiego, Słowackiego, Mickiewicza, Krasińskiego, Kochanowskiego	UL. OKRZEI N 54 (Szkoła powszechna N 10 nowa szkoła)	
28	Batorego, Matejki, Grotgera, Siemiradzkiego, Wapienna, Kossaka, Wita Stwosza, Malczewskiego, Północna, Zuzanna, Dwór Zagórze, Małe Zagórze, Środula Dolna	UL. OKRZEI N 46 (Szkoła powszechna)	
29	Perla, Gampera, Kamienna,	UL. KAMIENNA N 4 (Szkoła powsz. N. 16 — parter)	
30	Robotnicza, Pekin, Kamieniołomy Renarda, Folwark Konstantynów	UL. KAMIENNA N 4 (Szkoła powsz. N 16 — I-sze piętro)	
31	Staszica, Zamkowa, Browarna, Dworska, Piekarska, Szkolna	UL. SZKOLNA N 4 (Szkoła powszechna)	
32	Zagórska, Kozia, Tatrzańska, Wschodnia, Zofii, Śląska, Podgórska, Klimontowska	UL. NARUTOWICZA N 5 (przedszkole)	
33	Kaliska, Narutowicza	UL. KALISKA 23 (Szkoła Rzemiosł Tow. Dobr.)	
34	Sielecka, Kręta, Wawel, Gliniana, Parkowa, Wronia	UL. WAWEL N 13 (Szkoła powszechna N 6	
35	Legionów, 1 Maja N 16 i od N 18 wzwyż Kuźnicka, Wesoła, Dolna	UL. LEGIONÓW 20-22 (sala gimnastyczna Państw. Sem. Naucz. Męsk.)	
36	Mierosławskiego, Pogotowia, Barbary, Karpacka, Szpitalna, Czarna, Krakowska, Bukowa, Wilcza	MIEROSŁAWSKIEGO 3 (Stacja Ratunkowa)	
37	Dębowa, Kol. Staszic, Kol. Ludmiła, Kop. Alwina, Kop. Orion, Kop. Jarosław, Kol. Wygoda	DĘBOWA 33 (Szkoła powszechna)	
38	Tabelina, Strzelecka, Lipowa, Brzozowa Tylna	UL. LIPOWA 7 (świetlica Firmy Deichsel)	
39	Walcownia Renard, Niwecka, Grzybowa, Dańdowska, Cmentarna	WALCOWNIA RENARD N 22 (Łaźnia)	
40	DZIELNICA MODRZEJÓW Bóżniczna, Gdańska, Dąbrowska, Henryka, Pastewna, Powstańców, Rynek.	UL. DĄBROWSKA N 2 (Szkoła powszechna N 11)	

Bestialska zbrodnia w Łodzi

Kobieta związana drutem

oblana denaturatem i podpalona

Władze śledcze w Łodzi stanęły przed ponurą zagadką kryminalną. Zbrodni bowiem dokonano w warunkach wstrząsających.

Przebieg jej jest następujący:

W nocy na czwartek posterunkowi policyjni, pełniący służbę na krańcach ul. Brzezińskiej, usłyszeli **stłumione jęki.**

Kierując się w nocy ich odgłosem, policjanci znaleźli wijącą się w bólach **młodą, nieprzytomną kobietę.**

W ustach jej tkwił **olbrzymi knebel z gazet,** odzienie było zwęglone, a obnażone ciało **w straszliwy sposób poparzone.** W powietrzu unosiła się woń spalenizny.

Niezwłocznie zaalarmowano władze policyjne i pogotowie ratunkowe. Nieznajoma, przewieziona do szpitala **zmarła, nie odzyskując przytomności.**

Badania prowadzone na miejscu doprowadziły do znalezienia szczątków spalonych części garderoby, kłębka drutu od przewodów elektrycznych i małej lichej walizeczki. Znalezione szczątki **przepojone były denaturatem.**

Przypuszczać można, że nieznani złoczyńcy, korzystając z ciemności nocy i pustkowia krańcowej ulicy, **skrępowali ręce kobiety drutem, do ust wetknęli ogromny knebel, ubranie oblali denaturatem i podpaliwszy je, uciekli.** Ciche jęki skrępowanej i palącej się żywcem kobiety, długo wołocznie nie dochodziły do uszu ludzkich, bo gdy policja znalazła ofiarę okropnej zbrodni, **ciało jej było strasznie popalone.**

Wiele szczegółów pozwala sądzić, że **nieznajoma wskutek potwornych męczarni uległa atakowi szału i biegała, zanim padła nieprzytomna.**

Cały aparat śledczy postawiono na **nogi.**

Nieszczęśliwa mogła liczyć **około 30 lat.** Na razie nie ustalono jej nazwiska i nie wyświetlono tła strasznej tajemnicy. Dochodzenia w toku, przy czym niektóre szczegóły, jak również kierunek śledztwa trzymane są na razie w tajemnicy.

MODY

U KRESU JESIENI?

Długa i ciepła, wyjątkowo ciepła jesień wprowadziła zamęt w umysły krawców i modnis. Krótkie kurtki futrzane, luźne kraciaste i pasiaste żakieciki do gładkich sportowych spódniczek, jesienne kostiumy lekko a często suto ozdobione futrem, płaszcze o rękawach i karczkach z futra — oto w przybliżeniu to, co się wyłania z ogólnego chaosu. Nosimy w tym roku kostiumy o żakietach uzupełnionych falbankami i baskinkami z płaskiego futra; z futra robi się toczki, czapeczki, mufki, futrem przybiera się nawet suknie, nawet tualety dontowe brzeży się futrem. Na rewii „Buduar pięknej pani" można było podziwiać cały szereg szlafroków i peniuarów suto przybranych futrem. Wracając do tualet spacerowych stwierdzamy, że często spotyka się kostiumy uzupełnione kamizelkami z płaskiego futra. Najczęściej wybiera się do tego rodzaju ozdób futrzanych nakrapiane skóry czarnych lub rudych cielaków. Wysoka rękawiczka z mankietem muszkieterskim z tego samego cielaka, co kamizelka, jest dopełnieniem całości.

Płaszcze jesienno - zimowe są przeważnie obszerne i długie. Wszystkie prawie bez wyjątku mają nowoczesną linię pleców-„blousse" i duże bufiaste rękawy, podkreślające w sposób dobitny wyraźny smukłość talii. W wielu modelach widzi się rękawy kimonowe. Obok wymienionych wyżej okryć spotyka się również typ płaszcza krótkiego, obcisłego w pasie i krojonego, jak suknia. Płaszcze wieczorowe przypominają stylem i krojem dawno przebrzmiałe rotundy. Peleryna chroni nasze skomplikowane suknie balowe przed zgnieceniem. Wszystkie riuszki, falbanki i karby pozostaną pod peleryną nietknięte.

Wielkim dziwactwem mody są gronostaje farbowane na wszystkie możliwe kolory. Obok gronostajów różowych, zielonych i fioletowych czarne i wiśniowe, białe są taką samą rzadkością jak biały kruk... Kloszowa lub układana w fałdy spódnica świetnie się nadaje jako tło i uzupełnienie delikatnych futerek gronostajowych. Modna spódniczka jest bardzo krótka, tak krótka, że z ledwością sięga za kolana. Bardzo modne są w tym roku foki, ale nigdy jako cały świty płaszcz, najczęściej jako przybranie; kieszenie, mankiety, krawaty, niekiedy karczki, a nawet całe rękawy. Modna wysoka fryzura jest już sama w sobie ozdobą. Współczesna moda lubuje się również we wszelakiego rodzaju świecidełkach, jak klipsy, brosze, staroświeckie kolczyki i naszyjniki. Wszystkie te przedmioty wykonane są w złocie, lub pozłacanym metalu. Jednym z modnych typów bransoletek to szereg złotych krążków, gdzie do każdego przywieszony jest jakiś amulecik w kształcie czy to średniowiecznego hełmu, dzwoneczka, tarczy, czy w kształcie owocu, kwiatka, jagody...

Celine.

ARBITRAŻ NIEMIECKO - WŁOSKI W SPORZE MIĘDZY WĘGRAMI A CZECHOSŁOWACJĄ

Niemiecki minister spraw zagranicznych Ribbentrop i włoski minister hr. Ciano jako arbitrzy w sporze terytorialnym czesko-węgierskim, wydali orzeczenie, na podstawie którego z terytorium Czechosłowacji przeszło do Węgier 6 miast m. in. Użhorod, Munkaczew i Komarno, o łącznym obszarze przeszło 12.000 km. kw. oraz przeszło milion mieszkańców. Na zdjęciu obaj ministrowie podpisują decyzję arbitrażową.

Sygnatura akt. II.U.6-38.

Ogłoszenie

Sąd Okręgowy w Sosnowcu Wydział II Handlowy, na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 października 1938 roku, po rozpoznaniu sprawy o ogłoszenie upadłości Spółdzielni „Ogniwo" z ograniczoną odpowiedzialnością w Sosnowcu **postanawia:** ogłosić upadłość Spółdzielni „Ogniwo" z ograniczoną odpowiedzialnością w Sosnowcu, wezwać wierzycieli do zgłoszenia swych wierzytelności w terminie trzechmiesięcznym, Sędzią Komisarzem upadłości mianować Sędziego Handlowego Pawła Kucharskiego, syndyka zaś Józefa Gibermana.

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4 Tel. 61064. Skrytka pocztowa 62. Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 61073

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 — 1 i od 6 — 7.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm: w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA. Po 10 wyrazów w każdem kosztuje: 30 drobnych ogł. 20 zł. 20 drobnych ogł. 13.00 zł. 10 drobnych ogł. 7.00 zł. 5 drobnych ogł. 4.00 zł. Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 gr.

Oddziały „Kurjera Zachodniego": BĘDZIN, ulica Małachowskiego 1 — DĄBROWA, Sobieskiego, róg 3 Maja, tel. 68.302, p. J. Góralski. GRODZIEC, Kiosk p. ... WOJKOWICE KOM, kiosk p. Jaśkowskiego. ŁAZY, Wł. Jaworski. OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszewskiego, STRZEMIESZYCE, ...garnia W. Bagińskiej. ZAWIERCIE, 3 Maja 29. ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. ŻARKI, Fr. Cacoń. MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. PILICA, Rynek, Jaworski. — CZELADŹ, Wieczorkowa, Staszica 27. — KAZIMIERZ-PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI.